

Examenul de bacalaureat național 2015

Proba E. c)

Istorie

Varianta 8

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție sursele de mai jos:

A. „În 1948 se creează Securitatea [...]. Sub directa supraveghere a acesteia au loc toate arestările și detențiile din închisori, de pe șantierul Canalului Dunăre-Marea Neagră, din Bărăgan. La ordinul lui Stalin (căruia Gheorghiu-Dej i se supune slugarnic), în iunie 1951, începe, în cele mai inumane condiții, deportarea a 10 288 de familii în Bărăgan sau în Moldova. [...] În închisori și lagăre se trece la un regim de suprimare neînchipuit de dur. [...]

În cultură se aplică același model de la răsărit, ca și în toate celelalte domenii. Se distrug sau se rescriu valorile tradiționale. Relațiile cu Occidentul sunt complet întrerupte. Învățământul este reorganizat după modelul sovietic. [...] Până și manualele sunt traduse din limba rusă (limbă care devine obligatorie din clasa a IV-a primară). [...] Istoria națională este rescrisă pe baze marxist-leniniste și pe criteriile prieteniei cu Uniunea Sovietică. O nouă lege a învățământului lasă pe dinafară toate cadrele didactice care nu voiau să colaboreze cu noul regim. [...] Presa de opoziție e interzisă. Ministerul Propagandei este transformat în Ministerul Informațiilor pentru a controla presa, radioul, cinematografia, teatrul. În 1948 erau interzise 8000 de titluri de cărți și reviste.”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

B. „În 1963, pentru prima oară, România votează la ONU altfel decât Uniunea Sovietică. Ulterior, pe măsura acutizării conflictului chino-sovietic, pe care Gheorghiu-Dej se oferă să-l medieze, voturile independente ale României se înmulțesc. Regimul capătă respectabilitate în ochii Occidentului, interesat să slăbească coeziunea Pactului de la Varșovia. [...] Delegații economice românești sunt primite în Elveția, Marea Britanie, Belgia, Olanda, Italia, în Japonia. În 1962 se semnează un acord cu un consorțiu anglo-francez pentru construirea Combinatului siderurgic de la Galați. [...] Refuzând să secondeze Moscova în dorințele sale de hegemonie asupra mișcării comuniste și muncitorești internaționale, România își ia ca aliați China și încurajările Occidentului. Și, profitându-se de conflictul chino-sovietic, într-o declarație din aprilie 1964 a PMR, cunoscută ca «Declarația de independență», se afirmă dreptul la libera manifestare a fiecărui partid comunist. [...] Detașarea lui Gheorghiu-Dej de Moscova trebuie explicată prin teama lui de procesul de destalinizare [...] care substituie, în țările «socialiste», echipele instaurate la putere de Stalin după 1945 și care putea aduce schimbări nedorite și în echipa conducătoare de la București.”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți, din sursa **A**, instituția de represiune înființată în 1948. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la relațiile economice ale statului român. **2 puncte**
3. Numiți doi conducători politici la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că atitudinea României față de Uniunea Sovietică este apreciată de Occident. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două practici politice totalitare utilizate în România, în afara celor la care se referă sursele date. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între acțiunile desfășurate în România, în perioada postdecembristă. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Războiul s-a reluat cu înverșunare pe frontul din Moldova în iulie 1917, când generalul Averescu a pornit ofensiva de lângă Mărăști, în cadrul efortului general [...] de a învinge Puterile Centrale. Dar după câteva zile de succese, Averescu a oprit operațiunea pentru că situația din Galiția se agravase, iar trupele ruse din Moldova se dezorganizau, lipsite de disciplină și demoralizate. La 24 iulie/6 august, Mareșalul von Mackensen a lansat la rândul său o ofensivă puternică al cărei obiectiv era să dea o lovitură decisivă armatelor română și rusă și să oblige România să iasă din război. Luptele îndârjite au atins punctul culminant la 6/19 august, la Mărășești, când armata română a oprit înaintarea trupelor austriece și germane și a pus practic capăt ofensivei acestora.

Dar s-a ivit un nou pericol. La sfârșitul verii lui 1917 evenimentele revoluționare din Rusia amenințau să dezorganizeze frontul de luptă și să submineze stabilitatea socială și politică din Moldova. [...] La 18 februarie/3 martie 1918, noul guvern bolșevic al Rusiei a semnat pacea de la Brest-Litovsk cu Puterile Centrale și a ieșit din război, lipsind România de sprijinul rus și izolând-o de Occident. Două luni mai târziu, guvernul român, acum condus de [...] Alexandru Marghiloman, a semnat Tratatul de la București, prin care România devenea dependentă politic și economic de Puterile Centrale.

Dar evenimente hotărâtoare pe câmpurile de luptă au schimbat repede soarta României. Pe frontul de vest aliații au zădărnicit ofensiva germană finală din iulie 1918 și au început să înainteze constant spre Germania, iar în nordul Italiei au respins armatele austro-ungare și au obligat Austro-Ungaria să accepte un armistițiu [...].”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți generalul român, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați alianța și o acțiune diplomatică desfășurată de aceasta, precizate în sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două acțiuni care au loc pe frontul de vest. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la evenimentele de pe frontul din Moldova, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia România se implică în relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XIX-lea prin acțiuni militare sau diplomatice. (Se punctează **prezentarea** unui fapt istoric relevant și **utilizarea conectorilor** care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre spațiul românesc, de la autonomii locale la implicarea în relațiile internaționale din Evul Mediu, având în vedere:

- menționarea a două autonomii locale, din spațiul românesc, din secolele al IX-lea – al XIII-lea;
- menționarea a două cauze ale înființării instituțiilor centrale medievale și precizarea unei instituții centrale din spațiul românesc;
- prezentarea unei acțiuni diplomatice desfășurate de un reprezentant al spațiului românesc, în secolul al XV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la acțiunile militare desfășurate în spațiul românesc, în secolul al XVI-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.